

của mặt trời mùa đông. Hàng tua viền của chiếc đai kêu phần phật.

Mười sáu

Tháng Giêng và tháng Hai năm 1864 đi qua với những cơn mưa lạnh giá và những trận cuồng phong. Lòng người u ám và chán nản như bầu trời vần vũ mây đen. Thêm vào hai trận thảm bại ở Gettysburg và Vicksburg, phòng tuyến của miền Nam bị cắt đứt ngay trung tâm. Sau nhiều trận kịch chiến, hầu hết xứ Tennessee đều lọt vào tay quân Yankee. Nhưng dầu tổn thất lên đến mức cao nhất, tinh thần người miền Nam vẫn vững. Thật ra hy vọng cao độ đã được thay thế bởi lòng kiên quyết, nhưng dân chúng vẫn còn tìm thấy được vài tia sáng bạc trong đám mây mờ. Thật vậy, quân Yankee đã bị đánh bại trong tháng Chín khi họ cố nung theo đà chiến thắng ở Tennessee để xông vào Georgia.

Tại thành phố Chickamauga nằm về phía cực Tây Bắc tiểu bang đã có trận đánh đầu tiên trên lãnh thổ Georgia từ khi khởi chiến. Quân Yankee sau khi lấy được Chattanooga (*) đã cố gắng vượt núi tiến vào nội địa Georgia nhưng bị đẩy lùi với những tổn thất nặng nề.

(*) Thành phố Tây Nam Tennessee, nằm trên con sông cùng mang tên Tennessee.

Atlanta và những thiết lộ của nó đã góp phần lớn vào chiến thắng Chickamauga, một chiến thắng về vang của miền Nam. Trên những con đường sắt từ Virginia đến Atlanta rồi sang Tennessee, quân đoàn của Tướng Longstreet đã được gấp rút đưa tới mặt trận. Trên khoảng thiết lộ dài hàng trăm dặm, xe lửa chạy không ngừng và toàn thể xe cộ tư nhân đều được trưng dụng.

Atlanta nhìn theo từng chuyến xe lửa nối tiếp nhau băng qua thành phố, chở hành khách, hàng hóa và những chiếc xe không mui chở đầy nhóc binh sĩ la hét vang rân. Họ lên đường không kịp ăn ngủ, không ngựa, không xe cứu thương cũng không xe tiếp tế, không dịp nghỉ ngơi. Họ nhảy từ xe lửa xuống và xông vào trận địa. Thế là quân Yankee bị đánh bật ra khỏi Georgia, đành lui về Tennessee.

Đây là một kỳ công trong cuộc chiến này. Atlanta hân hoan và khoan khoái khi nghĩ rằng chính những thiết lộ của nó đã góp phần cho chiến thắng.

Nhưng miền Nam cần phải giữ vững Chickamauga để nâng cao tinh thần ở đó mùa đông. Hiện thời không còn chối cãi là quân Yankee rất thiện chiến và hơn thế nữa, họ cũng có nhiều danh tướng. Grant đúng là một tên đồ tể, ông ta sẵn sàng nung quân để đạt chiến thắng, và chiến thắng luôn luôn nằm trong tay ông. Sheridan là danh tướng tạo khủng khiếp trong lòng người dân miền Nam. Lại còn có một ông tướng nào đó tên Sherman hiện đang được nhắc tới rất nhiều. Tên ông ta đã nổi bật lên trong những trận ở miền Tây và Tennessee, đồng thời cũng khét tiếng về mức độ "cường bạo".

Dĩ nhiên, không một ai trong các nhân vật đó có thể so sánh được với Tướng Lee. Lòng người vẫn còn tin tưởng mãnh liệt vào Đại tướng Lee và quân đội. Người ta vẫn còn

mong đợi một chiến thắng sau cùng. Nhưng chiến tranh đã quá kéo dài. Đã có biết bao người chết, bao nhiêu người bị thương và tàn phế, bao nhiêu cô nhi quả phụ. Và trước mắt là một cuộc chiến dai dẳng đầy gian khổ, có nghĩa là còn nhiều người chết, nhiều người bị thương, nhiều cô nhi quả phụ.

Tình trạng còn tệ hại hơn là dân chúng đã bắt đầu mất tin tưởng ở một số viên chức cao cấp trong chánh phủ. Báo chí cũng bắt đầu công khai chỉ trích Tổng thống Davis và đường lối chỉ đạo chiến tranh của ông. Đã có những bất đồng giữa Tổng thống với Nội các và những đường lối dị biệt giữa ông và các tướng lãnh. Tiền tệ càng ngày càng mất giá với mức độ gia tốc. Giày vớ và quần áo đã khan hiếm rõ rệt nhưng quân dụng, quân lương và thuốc men lại khan hiếm rõ rệt hơn. Sở hòa xa đòi hỏi những ca xe mới và những thiết lộ cần được sửa chữa ngay ở những nơi bị quân Yankee phá hủy. Trong khi đó, các tướng lãnh ngoài mặt trận luôn luôn yêu cầu thêm một số tân binh nhưng con số tăng viện càng ngày càng yếu kém. Và trầm trọng hơn tất cả là một số Thống đốc tiểu bang, trong đó có Thống đốc Brown, tiểu bang Georgia từ chối gọi dân quân và vũ khí ra khỏi lãnh thổ của họ. Mặc dù đang có hàng ngàn người đủ tư cách ứng chiến mà quân đội khẩn bách cần tới, các viên Thống đốc đó vẫn một mực không đáp ứng lời kêu gọi của chánh phủ.

Với đà tiền tệ mất giá, vật giá lại leo thang. Thịt bò, thịt heo và bơ, giá mỗi cân Anh (gần nửa ký lô) là ba mươi lăm đô-la, mỗi thùng bột mì giá một ngàn bốn trăm đô-la, trà năm trăm đô-la nửa ký. Hàng vải loại chống rét quá khan hiếm, và dầu cho đủ tiền mua cũng phải trả giá cao kinh khủng, đến nỗi phụ nữ chỉ còn có cách là mặc lại quần

áo cũ chêm thêm giấy báo cho đỡ lạnh. Một đôi giày mang được giá từ hai trăm đến tám trăm đô-la, tùy theo loại da "giấy bồi" hay da thật. Các bà, các cô chỉ còn mang loại dép làm bằng vải khăn choàng hay kết bằng bố thảm đóng đế cây.

Sự thật là miền Bắc kể như đã phong tỏa được miền Nam, mặc dầu nhiều người chẳng nhận ra. Chiến hạm Yankee càng ngày càng siết chặt các lối ra vào tại các hải cảng miền Nam khiến cho chỉ có một số rất ít tàu len lỏi được.

Miền Nam chỉ sống nhờ vào việc xuất cảng bông vải để nhập cảng những sản phẩm không chế tạo được mà bây giờ đã không còn bán ra, cũng không thể mua vào bất cứ món gì. Riêng Gerald O'Hara thì cả ba mùa bông vải liên tiếp, ông chỉ còn có cách là chất đống tại đồn điền Tara, nhưng số bông vải không xuất cảng được đó chẳng có giá trị bao nhiêu. Nếu bán được ở Liverpool thì số bông vải đó có thể trị giá tới một trăm năm mươi ngàn đô-la, nhưng vấn đề là làm sao chở được tới đó. Từ một người giàu có, Gerald đã trở thành kẻ hàng ngày luôn luôn tự hỏi làm thế nào để nuôi sống được gia đình và đám hắc nô cho qua được mùa đông.

Khắp miền Nam, hầu hết các chủ nhân đồn điền bông vải đều ở trong tình trạng đó. Cuộc phong tỏa càng gắt gao, miền Nam càng mất dần thị trường bông vải ở Anh và không còn cách nào mua về những vật dụng cần thiết cho đời sống hàng ngày. Hơn thế, miền Nam chuyên sống về nông nghiệp đang đương đầu với miền Bắc trong trận chiến rất cần tới những thứ mà trong thời bình họ không hề nghĩ tới.

Tình trạng đó là một cơ hội rất thuận tiện cho bọn đầu cơ trục lợi. Thực phẩm và hàng vải càng khan hiếm và vật giá càng ngày càng leo thang khiến cho sự ta thán của dân

chúng đối với bọn đầu cơ càng lúc càng trở nên quyết liệt và căm phẫn. Những ngày đầu năm 1864, không một tờ báo nào là không có những bài xã luận cay nghiệt chống bọn đầu cơ hút máu dân và kêu gọi chính quyền thẳng tay trừng trị chúng. Đúng ra thì chánh phủ cũng đã cố gắng khá nhiều nhưng tệ nạn đầu vẫn còn đó vì giới chức thẩm quyền còn phải đối phó với bao nhiêu chuyện khó khăn hơn.

Trong tình cảnh đó, Rhett Butler lại càng bị căm thù hơn. Ngay từ khi các chuyến vượt phong tỏa trở nên nguy hiểm hơn trước, hắn đã bán tất cả tàu của hắn và chuyển sang địa hạt đầu cơ thực phẩm. Những chuyện xấu về hắn được loan truyền từ Richmond và Wilmington tới Atlanta khiến những nhà tùm tiếp đón hắn vô cùng xấu hổ.

Mặc dầu phải trải qua bao nhiêu thử thách và gian khổ, Atlanta vẫn cứ gia tăng dân số gấp đôi, từ mười ngàn vọt lên tới hai chục ngàn người. Điều đáng nói là uy tín của Atlanta cũng được tăng theo vì cuộc phong tỏa. Từ thuở xa xưa, miền Nam hoàn toàn chịu ảnh hưởng của các thành phố miền duyên hải về thương mại và bao nhiêu phương diện khác. Nhưng bây giờ, hầu hết các thành phố đó nếu không bị chiếm đóng thì cũng bị phong tỏa nên miền Nam phải tự lực cứu vãn để phục hồi và chính Atlanta là trung tâm điểm. Dân chúng cũng gánh chịu cảnh thiếu thốn, gian khổ, bệnh tật và chết chóc như bao nhiêu nơi khác của miền Nam, nhưng Atlanta thay vì thiệt thòi bởi chiến tranh lại sanh lợi. Là trái tim của miền Nam, nhịp sống của Atlanta vẫn rộn ràng, đầy sinh khí với các đường xe lửa huyết mạch lúc nào cũng tấp nập binh sĩ, quân dụng và đồ tiếp tế.

Ở một thời nào khác, chắc chắn Scarlett không khỏi đau xót vì những bộ quần áo tồi tàn và những đôi giày vá víu, nhưng bây giờ nàng bất cần bởi lẽ con người đáng kể

để nhìn nàng hiện không có ở đây. Luôn trong hai tháng, nàng sống hân hoan bằng cả mấy năm. Phải chăng nàng đã nghe được tim Ashley đập mạnh hơn khi nàng ôm choàng lấy cổ chàng? Phải chăng nàng nhìn thấy vẻ mặt thần thờ của Ashley còn rõ ràng hơn bất cứ một lời thú nhận nào? Ashley đã yêu nàng. Bây giờ nàng đã biết chắc chắn rồi và do đó, nàng có thể đối xử mềm dịu hơn với Melanie. Nàng cảm thấy thương hại cho Melanie, thương hại cho sự ngu xuẩn, mù quáng của chị chồng. Nàng nghĩ:

"Khi chiến tranh chất dứt. Sau khi chiến tranh chấm dứt... chàng sẽ..."

Đôi khi nàng dăm ra sợ sệt: "Rồi sẽ ra sao? "Nhưng nàng không muốn nghĩ tiếp. Dầu sao, khi đã hết chiến tranh, mọi việc sẽ đâu ra đó. Nếu Ashley yêu nàng, chàng không thể tiếp tục sống chung với Melanie".

Nhưng vấn đề ly dị, nàng không dám đặt ra. Là những tín đồ ngoan đạo, Ellen và Gerald sẽ không cho nàng lấy một người đàn ông ly dị vợ. Làm như thế có nghĩa là từ bỏ giáo đường! Nghĩ tới nghĩ lui, Scarlett nhận thấy giữa Giáo hội và Ashley, nếu phải chọn lựa, nàng sẽ chọn Ashley. Nhưng hỡi ôi! Chuyện đó sẽ bị coi là ô nhục! Những cặp vợ chồng ly dị chẳng những bị tôn giáo bỏ rơi mà còn bị xã hội ruồng rẫy. Tuy nhiên, nàng sẵn sàng chấp nhận mọi chuyện vì Ashley.

Tuy thế, mọi việc sẽ an bày khi chiến tranh kết thúc. Nếu Ashley thật sự yêu nàng, chàng sẽ có cách. Và rồi cứ mỗi ngày qua, Scarlett càng tin tưởng hơn lên về tình yêu của Ashley, về chuyện chàng có thể dàn xếp mọi việc một cách mỹ mãn khi quân Yankee bị đánh tan. Có lần Ashley đã bảo là quân Yankee sẽ thắng, nhưng với Scarlett thì đó chỉ là một lời nói bừa trong lúc hoang mang vì quá mệt mỏi.

Nhưng nàng bất cần chuyện thắng bại. Vấn đề quan trọng là chiến tranh kết thúc và Ashley lại trở về.

Rồi giữa khi những cơn mưa tuyết tháng ba bắt mọi người phải ở trong nhà, Scarlett được nghe một tin ghê rợn. Melanie mất long lanh vui mừng, nhưng không dám nhìn lên vì bối rối, hãnh diện báo tin đã có thai.

- Bác sĩ Meade cho biết là vào cuối tháng tám hoặc đầu tháng chín chị sẽ sanh. Chị đã ngỡ ngơ... nhưng tới hôm nay mới biết đích xác. Scarlett, sung sướng quá phải không em? Chị khao khát được như em có thằng Wade. Từ trước tới nay chị sợ sẽ không bao giờ có con, em ơi, bây giờ chị còn muốn có thêm cả chục đứa nữa.

Scarlett đang chải tóc sửa soạn đi ngủ, khi Melanie báo tin, chiếc lược của nàng dừng lại nửa chừng.

- Chúa ơi!

Nàng kêu lên và trong một lúc nàng vẫn chưa ý thức được chuyện gì đã đến. Mãi đến khi nhớ lại hình ảnh cánh cửa của phòng ngủ Melanie khép kín nàng mới bàng hoàng, lòng đau nhói như Ashley chính là chồng của nàng và đã phản bội nàng. Một đứa bé. Một đứa con của Ashley. Sao có thể như thế được?... Trong khi chàng không yêu Melanie mà chỉ yêu nàng?

Melanie thở hổn hển:

- Chị biết em ngạc nhiên lắm. Có phải tuyệt vời không em? Scarlett, chị không biết nên viết cho Ashley ra sao. Chị thấy lúng túng hơn là nói thẳng với chàng, hay là... hay là... mà thôi, chị sẽ không nói gì đâu, để cho chàng biết từ từ, em biết...

- Chúa ơi!

Scarlett lại kêu lên, nghẹn ngào buông rơi chiếc lược và phải chống tay lên mặt bàn trang điểm bằng cẩm thạch mới đứng vững nổi.

- Em, em đừng làm vậy! Có con đâu có gì là xấu. Em đã nói vậy mà. Và cũng đừng quá lo lắng cho chị, chị biết em dễ bị xúc động lắm. Dĩ nhiên bác sĩ Meade đã nói chị... chị...

Mặt Melanie đỏ bừng lên:

- ... nói xương chậu bị hẹp, nhưng có lẽ cũng không sao và... Scarlett, em đã viết thư cho Charlie biết khi em đã có thai Wade hay em nhờ mẹ em hoặc ông O'Hara?Ồ, phải chị chị còn mẹ, bà sẽ viết thư giùm chị. Chị không biết làm sao...

Scarlett hét lớn:

- Im, im ngay!

-Ồ, Scarlett, chị ngốc quá, chị xin lỗi em. Chị nghĩ là những người đang sung sướng đều ích kỷ. Chị đã quên khuấy nên mới nhắc tới Charlie, nhứt là ngay lúc này...

- Câm miệng đi.

Scarlett hét to lần nữa, và cố giữ cho ra vẻ bình thản. Không bao giờ... không bao giờ để cho Melanie thấy hoặc đoán được cảm nghĩ của nàng.

Là người đa cảm, Melanie khóc òa lên vì nghĩ rằng mình đã tàn nhẫn. Nói tới Charlie tức là nhắc Scarlett nhớ tới kỷ niệm đau đớn là nàng đã sanh Wade mấy tháng sau cái chết của Charles. Melanie hối hận về sự thiếu suy nghĩ của mình và rụt rè nói:

- Em để chị cởi áo giúp rồi xoa bóp cho.

- Để tôi yên.

Scarlett xăng giọng, lạnh lùng như đá. Và Melanie lại khóc òa lên vì hối hận, chạy vụt ra ngoài. Scarlett nằm dài trên giường, mắt ráo hoảnh với lòng tự kiêu bị tổn thương, với sự tĩnh ngộ và ghen tuông.

Nàng không thể nào sống chung lâu hơn được nữa trong cùng một căn nhà với người đàn bà mang đứa con của Ashley, nàng thấy cần phải trở về Tara, nơi chôn nhau cắt rún của nàng. Nàng biết khó mà nhìn mặt Melanie một lần nữa mà không bị đoán ra những bí ẩn của đời mình. Sáng hôm sau, nàng thức sớm với ý định gói ghém rương tráp trở về Tara ngay sau buổi điểm tâm. Nhưng khi ngồi vào bàn, Scarlett buồn bã im lặng, cô Pitty bối rối và Melanie vô cùng khổ sở thì có điện tín gửi tới.

Mose, người hầu cận của Ashley gửi tới cho Melanie những dòng văn tắt:

"Tôi đã tìm khắp nơi nhưng không gặp. Tôi có được phép trở về nhà không?"

Không ai hiểu rõ ra sao, nhưng cả ba người đàn bà đều nhìn nhau, mắt mở to vì kinh hoàng. Thế là Scarlett quên luôn ý định trở về nhà. Họ bỏ ngang bữa ăn, đánh xe xuống phố định gọi điện tín hỏi vị Đại tá chỉ huy trưởng của Ashley. Nhưng khi bước vào phòng, họ nhận được ngay một bức điện tín của ông ta.

"Rất tiếc phải báo tin cho bà là Thiếu tá Wilkes, trong một cuộc hành quân thám sát, đã mất tích ba ngày nay. Có tin gì, chúng tôi sẽ thông báo sau".

Trên đường về sầu thảm, cô Pitty nức nở khóc trong khăn tay. Melanie ngồi thẳng nhưng mặt đã tái nhợt đi, còn Scarlett choáng váng gục đầu vào một góc xe. Về đến nhà, Scarlett gắng gượng leo lên lầu vào phòng riêng. Nàng chụp

lấy khâu chuỗi trên bàn, quỳ xuống cầu nguyện. Nhưng lời cầu nguyện không thoát ra được. Nàng chỉ thấy sợ hãi vô cùng, nàng biết là Chúa đã không chịu nghe nàng. Nàng đã yêu một người có vợ và cố tìm cách cướp đoạt người chồng ấy ra khỏi tay vợ, Chúa đã trừng phạt nàng bằng cách giết người đàn ông đó đi. Nàng muốn cầu xin nhưng nàng lại không dám ngẩng đầu nhìn ngai Thánh. Nàng muốn khóc mà nước mắt không rơi. Nước mắt nóng bỏng đã tràn ngập trong lồng ngực nhưng chẳng chịu thoát ra.

Cửa phòng vụt mở, Melanie bước vào. Khuôn mặt hình trái tim như được cắt ra từ một tờ giấy trắng đặt vào mái tóc đen, đôi mắt kinh hoàng như đứa bé lạc trong bóng tối. Melanie đưa cả hai tay về phía Scarlett:

- Em hãy tha thứ cho những gì chị đã nói hôm qua, vì em là... tất cả những gì chị còn lại hiện thời. Scarlett, chị biết Ashley đã chết!

Thế rồi Melanie nằm gọn trong vòng tay Scarlett, bộ ngực bé nhỏ phập phồng theo tiếng nấc, và thế rồi, hai người nằm dài trên giường, ôm chặt nhau mà khóc, nước mắt người này thấm ướt má người kia. Ashley đã chết! Scarlett nghĩ thầm. Và chính mình đã giết chàng bằng tình yêu của mình. Nước mắt nàng lại trào ra. Tìm được an ủi qua những giọt nước mắt của Scarlett, Melanie siết chặt đứa em dâu, thì thầm:

- Dấu sao... dấu sao chị cũng còn đứa con của anh ấy.

Không dám ghen tuông nữa, Scarlett thầm nghĩ:

"Còn mình... mình chẳng có gì cả. Không còn gì ngoài cái nhìn của chàng lúc già từ".

Những bản báo cáo đầu tiên được ghi nhận là "Mất tích... Coi như chết" và vì thế tên của Ashley nằm trong

danh sách thương vong. Melanie đánh điện cho Đại tá Sloan hàng chục lần, và cuối cùng nhận được một lá thư giải thích là Ashley dẫn một biệt đội đi thám sát rồi không thấy quay về. Tin tức cho biết có một cuộc đụng độ nhẹ sau phòng tuyến quân Yankee và Mose hết sức khổ sở, đã liều mạng để tìm xác Ashley nhưng không gặp. Tối lúc đó Melanie đã bình tĩnh lại một cách lạ lùng. Nàng gửi chi phiếu cho Mose và gọi y về gấp.

Nhưng khi bản báo cáo tổn thất ghi "Mất tích... tình nghi bị bắt", sự mừng rỡ và hy vọng lại hồi sinh trong căn nhà buồn bã. Khó mà lời Melanie ra khỏi sở Buu điện được, và chuyến tàu nào cũng có nàng đứng trông thư. Thái ghen đã làm nàng mệt mỏi, nhưng nàng vẫn không chịu nghe lời bác sĩ Meade khuyên nên nằm nghỉ ngơi. Ý chí sắt đá đã chi phối con người nàng khiến nàng cứ phải hoạt động luôn. Ban đêm, sau khi đã đi nằm thật lâu, Scarlett vẫn còn nghe bước chân Melanie đi đi lại lại trong phòng bên cạnh.

Một chiều, bác Peter sợ hãi đánh xe đưa Melanie về nhà, có Rhett đi kèm. Nàng đã ngất xỉu ngay trong sở Buu điện và Rhett, tình cờ đi ngang đó, thấy vậy vội vàng tiếp tay đưa về. Hẳn bỗng nàng lên lầu, vào phòng ngủ. Trong khi cả nhà nhốn nháo chạy tìm gạch nung nóng, mền và whisky, hẳn đặt Melanie lên giường và đột ngột hỏi:

- Bà Wilkes, bà đang mang thai phải không?

Lúc thường có lẽ Melanie đã ngất xỉu vì câu hỏi đó. Ngay với những bạn gái, nàng cũng vô cùng e thẹn khi nói đến tình trạng của mình và những lần đến bác sĩ Meade coi như một cực hình. Nhưng bây giờ, quá yếu đuối và bơ vơ, nàng đành trả lời bằng cách gật đầu. Rhett khuyên ngay:

- Vậy là bà càng phải giữ gìn nhiều hơn. Cứ đi lại mãi như thế và phiền muộn nữa, sẽ không giúp gì cho bà mà còn hại cho đứa bé. Bà Wilkes, nếu bà cho phép, tôi sẽ sử dụng uy thế của tôi ở Hoa Thịnh Đốn để tìm biết số phận của ông ấy. Nếu bị bắt, ông sẽ có tên trong danh sách của bọn Yankee. Và nếu không có tên... Ô, chẳng có gì bức bối bằng những chuyện mơ hồ! Nhưng bà phải hứa chắc với tôi, hãy giữ gìn sức khỏe, nếu không tôi sẽ chẳng giúp gì cả.

Melanie ghen ngào:

- Ô, ông tử tế quá! Tại sao thiên hạ lại có thể gán cho ông những chuyện khủng khiếp như vậy được?

Rồi sợ sệt vì đã bàn với một người đàn ông chuyện thai nghén của mình, nàng bật khóc. Scarlett chạy như bay lên lầu với viên gạch nóng bọc nỉ trong tay, thấy Rhett đang vỗ nhẹ vào tay Melanie.

Rhett đã giữ đúng lời hứa. Họ không hiểu nổi hấn đã chạy chọt cách nào. Họ không dám hỏi vì sợ làm như thế sẽ đưa hấn tới chỗ phải nhìn nhận mối liên hệ giữa hấn với bọn Yankee. Sau một tháng chờ đợi, họ được tin Ashley. Tất cả đều phấn khởi khi vừa thoáng nghe nhưng sau đó họ lại càng lo lắng hơn.

Ashley không chết! Chàng chỉ bị thương và bị cầm tù. Tin tức còn cho biết thêm chàng đang bị giam ở Rock Island, một trại tù binh vùng Illinois. Ban đầu, mừng vì hay tin Ashley còn sống, họ không hề nghĩ ngợi gì khác. Nhưng khi đã bình tĩnh lại, người này nhìn người kia, lẩm bẩm: "Rock Island" y như phát âm hai chữ "Địa ngục". Nếu Andersonville là một địa danh ghê khiếp đối với người miền Bắc thì Rock Island cũng là một mối lo khủng khiếp đối với người miền Nam đang có thân nhân bị giam tại đó.

Khi Lincoln từ chối việc trao đổi tù binh, vì tin tưởng chiến tranh sẽ mau chấm dứt bằng cách chống cho miền Nam cái gánh nặng phải nuôi ăn và canh chừng bọn tù binh Yankee, thì có hàng ngàn tù binh áo xanh bị lừa về giam tại Andersonville, Georgia. Liên bang miền Nam không đủ khẩu phần và thuốc men cứu chữa cho chính thương binh của họ. Họ chẳng còn được bao nhiêu lương thực nên chỉ nuôi tù binh theo lối nhỏ giọt. Họ cho tù binh ăn y như là binh sĩ của họ, gồm mỡ, đậu khô. Và trong tình cảnh đó, tù binh Yankee chết như rạ, có ngày lên tới cả trăm người. Phần nộ vì biết được chuyện đó, miền Bắc trả đũa bằng cách đối xử tàn nhẫn hơn với tù binh Liên bang miền Nam và không nơi nào điều kiện sống lại tồi tệ hơn ở Rock Island. Thức ăn thiếu thốn, một cái mền chia cho ba người và bệnh đậu mùa, sung phổi, thương hàn tràn lan đến nỗi người ta gọi đó là ngôi nhà bệnh hoạn. Ba phần tư người bị giam giữ không thấy sống sót trở về.

Thế mà Ashley lại đang bị giam ở nơi khủng khiếp đó. Ashley còn sống nhưng đã bị thương và bị giam tại Rock Island và tuyệt chắc chắn đã dày đặc trên Illinois lúc chàng bị đưa tới đó. Biết đâu Ashley đã chết vì vết thương kia sau khi Rhett nhận được tin. Hay chàng đã chết vì bệnh đậu mùa? Hoặc chàng đang hôn mê vì bệnh sung phổi hoành hành mà không mền đắp?

Melanie rên rỉ:

- Thuyền trưởng Butler ơi, có cách nào khác... Ông có thể dùng uy thế của ông để xin trao đổi chống tôi không?

- Ông Lincoln, người nhân từ và chính trực, đã khóc hết nước mắt trước quan tài năm đứa con của bà Bixby, nhưng ông ta làm sao có thể nhỏ được một giọt nước mắt nào cho hàng ngàn lính Yankee chết ở Andersonville đâu?

Rhett trẻ môi tiếp:

- Chúng có chết hết, ông ta cũng chẳng cần. Lệnh đã ban ra là không sửa đổi lại được. Bà Wilkes, tôi... tôi quên cho bà hay sớm, chống bà đã có một cơ hội để thoát khỏi trại giam nhưng ông từ chối.

Melanie không tin:

- Ô, không thể như vậy được!

- Nhưng có thật. Quân Yankee cần mộ người đến các ranh giới khai khẩn để đánh với dân da đỏ. Họ muốn lấy người trong số tù binh Liên bang miền Nam. Bất cứ tù binh nào tuyên thệ trung thành với họ và chịu phục vụ trong thời gian hai năm sẽ được phóng thích và gởi ngay đến miền Tây. Nhưng ông Wilkes từ chối.

Scarlett kêu lên:

- Ô, sao anh ấy làm vậy? Tại sao không chịu tuyên thệ rồi sau đó đào ngũ về nhà?

Melanie sùng sộ:

- Sao em dám gán cho anh ấy một hành động như vậy? Phản bội Liên bang miền Nam bằng một cách hèn hạ thể trung thành với kẻ thù rồi lại phản bội luôn cả lời thề của chính mình! Chị thấy thà anh ấy chết ở Rock Island còn hơn là nghe chồng chị thể thốt với quân Yankee. Chị rất hãnh diện nếu anh ấy chết trong tù, nhưng nếu anh ấy chịu thề, chị sẽ không bao giờ nhìn mặt nữa, không bao giờ. Dĩ nhiên là anh ấy phải từ chối.

* Lúc đưa Rhett ra cửa, Scarlett bực dọc hỏi:

- Nếu là ông, ông có tình nguyện đầu quân Yankee để thoát chết trong tù rồi sau đó đào ngũ không?

- Còn cách nào hơn.

Rhett cười, răng trắng bóng dưới hàm râu mép.

- Vậy tại sao Ashley không chịu?

- Vì ông ấy là người quý phái.

Nghe Rhett đáp, Scarlett không khỏi ngẩn người vì cái giọng đều đặn và khinh miệt của hắn khi nói tới những tiếng "Người quý phái".

Mười bảy

Tháng Năm 1864 - một tháng oi nồng làm héo úa cả những nụ hoa đang nở - quân Yankee dưới quyền Tướng Sherman kéo vào lãnh thổ Georgia lần nữa. Họ đang ở phía trên Dalton, thành phố cách một trăm dặm Bắc Atlanta. Tin đồn sẽ có những trận đánh ác liệt dọc theo biên giới Georgia và Tennessee. Quân Yankee đã tập trung lực lượng định tấn công hệ thống thiết lộ miền Tây và dọc theo bờ Đại Tây Dương, thiết lộ nối liền Atlanta với Tennessee và miền Tây, con đường đã giúp Liên bang miền Nam chiến thắng vào mùa thu trước tại Chickamauga.

Nhưng đa số dân Atlanta chẳng lo lắng bao nhiêu trước viễn ảnh sẽ có đánh nhau gần Dalton. Nơi tập trung quân của Yankee chỉ cách chiến trường Chickamauga vài dặm phía Đông Nam. Họ đã bị đẩy lui khi cố gắng vượt qua những sơn đạo của miền này và họ sẽ còn bị đẩy lui nữa nếu vẫn cố vượt qua.

Atlanta - và toàn thể Georgia - biết rằng tiểu bang của họ vô cùng quan trọng đối với Liên bang miền Nam nên Tướng Joe Johnston không bao giờ để cho quân Yankee nấn ná bên trong biên giới quá lâu. Lão tướng Joe và lực lượng

của ông chẳng bao giờ cho một tên Yankee nào lọt xuống phía Nam Dalton, vì cần phải để cho guồng máy của Georgia hoạt động điều hòa. Tiểu bang chưa bị tàn phá này là một vựa lúa vĩ đại, một nơi gồm nhiều cơ xưởng và kho hàng của Liên bang miền Nam. Georgia sản xuất đạn dược, vũ khí và hầu hết vật dụng bằng vải và len. Giữa Atlanta và Dalton là thành phố Rome với các xưởng chế tạo đại bác, Etowah và Allatoona có những lò luyện kim to lớn nằm ở phía Nam Richmond. Và Atlanta, chẳng những có các xưởng chế tạo súng lục, yên cương, lêu và đạn dược, còn là nơi qui tụ những nhà máy ép kim loại rộng lớn, cơ sở hỏa xa và những y viện lớn nhất miền Nam. Chính Atlanta lại cũng là giao điểm của bốn con đường hỏa xa mà Liên bang miền Nam đã đặt cả tính mạng vào đó.

Bởi thế, chẳng ai lo lắng bao nhiêu. Vả lại, Dalton e hầy còn quá xa, gần sát biên giới Tennessee. Trận chiến kéo dài suốt ba năm ở Tennessee nên dân chúng đã quen nghĩ rằng tiểu bang đó là một chiến trường xa xôi, xa cũng bằng Virginia hay vùng lưu vực Mississippi. Dầu sao Lão tướng Joe và binh sĩ của ông cũng là một thành lũy che chở cho Atlanta. Mọi người đều biết là sau Tướng Lee, chẳng còn ai xứng đáng bằng Tướng Johnston cả, kể từ khi "bức tường đá" Jackson tử trận.

Bác sĩ Meade đã tóm lược tất cả quan điểm của dân chúng về chuyện này vào một chiều tháng năm oi ả trước mái hiên nhà có Pitty. Ông nói chẳng việc gì phải lo, vì Tướng Johnston đã cố thủ trên núi như một chiến lũy thép. Tất cả cùng nghe, nhưng mỗi người đều hiểu theo ý riêng của họ vì tất cả những người có mặt, đang đông đưa trên ghế xích đu trong ánh nắng nhạt hoàng hôn và ngắm những con đom đóm đầu mùa di động lằng lằng giữa buổi chiều

tà, đều có những mối bận tâm riêng của họ. Bà Meade đang nắm tay thằng Phil, mong rằng chồng mình nói đúng. Nếu chiến tranh tới gần hơn là thằng Phil phải ra đi. Năm nay, vừa đúng mười sáu tuổi, nó đã gia nhập đội vệ binh. Fanny Elsing, xanh xao và hốc hác từ sau trận Gettysburg, đang cố gắng xua đuổi hình ảnh đau đớn đã quấy nhiễu cô ta trong nhiều tháng. Hình ảnh Trung úy Dallas McLure thoi thóp trên chiếc xe bò lắc lư dưới cơn mưa trong cuộc lui quân kinh khiếp và xa dịu vợi về Maryland.

Cánh tay cụt của Đại úy Carey Ashburn lại đau nhức. Ông ta càng thất vọng hơn bao giờ hết khi nghĩ tới cuộc theo đuổi Scarlett đã đi tới chỗ bế tắc. Tình trạng đó xảy ra kể từ khi có tin Ashley Wilkes bị bắt. Ashburn cũng không rõ tại sao hai sự kiện trên lại có thể tác động với nhau.

Scarlett và Melanie đang nghĩ tới Ashley. Họ vẫn thường nghĩ về Ashley khi những công việc cấp bách hoặc những mẩu đối thoại không làm khuây khỏa được. Scarlett buồn rầu định ninh:

"Chàng đã chết, nếu không thì người ta cũng phải nghe tin".

Melanie cố tự trấn an:

"Chàng không thể chết. Nếu chết... mình sẽ linh cảm được ngay".

Rhett Butler uể oải ngã người trong bóng mát, chân gác chéo hông, đôi giày ống thật sang.

Thằng bé Wade nằm ngủ ngon lành trong tay hắn. Mỗi khi có Rhett tới chơi là Scarlett cho phép con ở nán lại bởi vì Rhett thương thằng bé một cách lạ kỳ và đứa bé nhút nhát ấy lại cũng mến hắn vô cùng. Trong khi đó cô Pitty

cố ngăn cho khỏi ợ bởi vì con gà trống mà cô làm thịt đãi khách đã quá già.

Sáng hôm đó, cô hơi tiếc khi đã quyết định làm thịt con gà trước khi nó chết vì quá già. Nhưng tới khi bác Peter vận cổ con gà, cô lại có mặc cảm chẳng yên lòng vì ăn uống sang trọng riêng cho nhà mình thôi trong khi bao nhiêu bạn bè cô luôn mấy tuần không ăn một miếng thịt gà nào cả. Thế là cô quyết định mời một số thân hữu tới để chung vui.

Melanie lúc đó đã có thai năm tháng nên không muốn tiếp xúc người ngoài. Vả lại, nàng cũng thấy việc tiếp khách trong nhà giữa lúc Ashley chưa biết sống chết ra sao là điều không phải. Tuy thế, sau một hồi cãi nhau, cô Pitty vẫn giữ nguyên ý định bằng cách dùng quyền hạn của một bà cô.

Rồi đúng vào lúc mùi gà thối thom phực từ nhà bếp bốc lên, bỗng có tiếng gõ cửa và Rhett Butler vừa đi xa về bước chân vào với một hộp kẹo trên tay và liến thoắng nói một tràng dài những lời tâng bốc. Không biết sao hơn, cô Pitty đành mời hắn ở lại mặc dầu vẫn biết những người khách khác sẽ bực mình.

Khi đã ăn xong và mọi người ra sân hóng mát, câu chuyện bắt đầu xoay quanh vấn đề chiến tranh. Tất cả các câu chuyện bất cứ với đề tài nào, sớm hay muộn rồi cũng trở lại vấn đề chiến tranh.

Bác sĩ Meade quàng một tay lên vai Đại úy Carey và tuyên bố:

- Chỉ một trận nhỏ và ngắn ngủi nữa thôi là quân Yankee sẽ bị đẩy lui về Tennessee. Chừng đó, Tướng Forrest sẽ hỏi thăm chúng. Các bà, các cô đừng hốt hoảng vì thấy quân địch tới gần. Đã có Lão tướng Johnston và quân đội

của người trấn đóng trên núi thì phải coi là một bức tường thép. Phải, đó là một bức tường thép.

Tất cả phụ nữ đều mỉm cười tán thành, vì những nhận xét của bác sĩ Meade đối với họ không bao giờ sai chạy. Vả lại, đó là vấn đề của đàn ông nên đàn ông phải hiểu rõ hơn, và một khi ông Meade bảo Tướng Johnston là bức tường thép thì nhất định đó là bức tường thép. Chỉ trừ có Rhett. Suốt buổi ăn tới giờ, hắn chẳng nói lời nào. Ngồi dưới bóng chiều, hắn lẳng lặng theo dõi câu chuyện chiến tranh với khóe môi miệt thị, đứa bé vẫn đang ngủ trên vai:

- Theo tin đồn thì Tướng Sherman của quân Yankee hiện có tới một trăm ngàn quân nhờ mới được tăng viện, chẳng biết đúng hay sai?

Ông bác sĩ gằn giọng ngay:

- Ông muốn nói gì?

- Dường như lúc này, Đại úy Ashburn có cho biết là Tướng Johnston hiện thời chỉ có bốn chục ngàn quân, kể cả những binh sĩ đào ngũ vừa trở lại nhờ quân ta chiến thắng trận vừa qua.

Bà Meade không nhin được:

- Thưa ông, trong quân đội Liên bang miền Nam không có ai đào ngũ cả.

Rhett làm ra điều khiêm tốn:

- Xin bà thứ lỗi. Tôi quên... tôi chỉ muốn nói về chuyện hàng ngàn người đi nghỉ phép rồi quên trở lại đơn vị, và những người này đã chữa lành thương tích cả sáu tháng mà vẫn cứ ở lại lo chuyện nhà hoặc lo vụ cày cấy mùa xuân.

Mất hẳn ngời sáng trong khi bà Meade vừa xấu hổ vừa tức giận mím môi. Scarlett suýt bật cười vì Rhett đã làm

bà Meade ê mặt. Trong hạng người mà Rhett vừa kể có một số đã tuyên bố đây là "cuộc chiến của kẻ giàu và người nghèo phải đi chiến đấu". Họ cũng cho biết là nản lắm rồi. Tuy nhiên, đa số không ở trong trường hợp đó. Họ đã buộc lòng đào ngũ hay ở nán lại nhà sau khi mần phép chỉ vì gia đình họ chẳng còn gì để sống, phải nhờ đến sự tiếp tay của họ. Những người này tự động trở lại hàng ngũ sau khi đã giúp cho gia đình có chút ít sống tạm trong vài tháng.

Bác sĩ Meade vội vàng nói, giọng lạnh lùng:

- Thuyền trưởng Butler, vấn đề quân số chênh lệch nhau không đáng kể. Ông cũng biết là mỗi chiến sĩ của Liên bang miền Nam có thể đánh gục cả chục tên Yankee mà.

- Đúng vậy, nhất là khi chiến tranh mới phát khởi. Có lẽ bây giờ cũng đúng... với điều kiện là binh sĩ miền Nam có đủ đạn để bắn, có giày để mang và có gì để nhét vào bao tử. Có phải vậy không, Đại úy Ashburn?

Giọng hần vắn dịu dàng và đầy khiêm tốn. Ashburn bối rối. Tuy không ưa nổi Rhett nhưng không thể dối lòng nên Ashburn đành lặng thinh. Ông bác sĩ nổi sùng lên:

- Trước đây, chiến sĩ chúng ta có cần giày vớ và thực phẩm đâu mà cũng chiến thắng. Họ sẽ tiếp tục đánh và sẽ thắng. Cho ông biết là Tướng Johnston không thể bị đánh bại đâu. Núi non hiểm trở bao giờ cũng là những nơi ẩn trú an toàn và cũng là những thành lũy kiên cố của các dân tộc bị xâm lăng từ ngàn xưa. Hãy nhớ... nhớ tới chuyện Thermopylae(*)!

(*) Thermopyles hay Les Portes chaudes – sơn đạo giữa ngọn Ceta và vịnh Lania, Đông Hy Lạp rất hiểm trở, cao 6m trên mặt biển. Nơi Leonides, vua Sparta (490 – 480 B.C) với 300 quân cầm cự chống quân Xerxès, vua Ba Tư (485 – 465 B.C). Nhưng sau cùng bị tàn sát không còn một người.

Scarlett cố tìm hiểu nhưng cái tên Thermopylae đó quá xa lạ với nàng.

Rhett vừa hỏi vừa cố giữ cho khỏi phì cười:

- Thưa bác sĩ, chẳng biết có phải tại Thermopylae, họ đã hy sinh tới người cuối cùng không ạ?

- Chú muốn chửi vào mặt tôi phải không?

- Bác sĩ, xin bác sĩ thứ lỗi. Bác sĩ hiểu lắm rồi. Tôi chỉ muốn hỏi cho biết vì trí nhớ về lịch sử thời cổ của tôi kém lắm.

Ông Meade gần từng tiếng:

- Nếu cần, quân đội của chúng ta sẽ hy sinh tới người cuối cùng khi quân Yankee tràn qua để tiến vào Georgia. Nhưng không hề có chuyện đó. Quân ta sẽ đẩy chúng ra khỏi Georgia chỉ với một trận nho nhỏ.

Cô Pitty vội vàng đứng lên yêu cầu Scarlett đánh dương cầm và hát cho mọi người nghe. Cô thấy câu chuyện bắt đầu gây sóng gió nên cố làm nguôi đi. Cô biết hẳn có mặt Rhett ở đâu là y như có chuyện rắc rối. Vậy mà, Chúa ơi! Con Scarlett thích y ở chỗ nào? Và sao Melanie lại cứ sốt sắng bình vực cho y?

Trong khi Scarlett bước vào phòng khách, bên ngoài hoàn toàn im lặng - một sự im lặng nặng nề căm hận Rhett. Tại sao lại có người dám không tin tưởng vào tài bách chiến bách thắng của Tướng Johnston và quân sĩ dưới quyền ông? Tin tưởng là một bổn phận thiêng liêng. Và những kẻ có tinh thần phản bội đến không tin tưởng như thế phải căm miệt lại.

Scarlett đánh vài hòa âm và bắt đầu hát. Tiếng hát vừa ngọt ngào vừa buồn thảm qua lời ca của một nhạc khúc bình dân:

*Trong bệnh viện giữa những tường vôi trắng
Nơi có người chết và người đang hấp hối
Bị thương bởi lưỡi lê, trái phá, đạn
Một người nào đó một hôm được sinh ra
Đó là con một bà mẹ! Quá trẻ và dũng cảm
Trên khuôn mặt còn nét tươi vui
Một hôm ngã xuống... bụi mờ
Ánh sáng chớp chờn nháy múa trên khuôn mặt trẻ.*

Giọng ca áo não khiến Fanny chịu không nổi phải nhồm người lên, nghẹn ngào nói nhỏ với Scarlett:

- Chị hát bản khác đi!

Tiếng dương cầm bỗng im bật trong khi Scarlett bối rối vì ngạc nhiên. Nàng vội vã đánh sang bản khác, bài "Chiếc áo trận màu xám" nhưng rồi bỗng sai một hòa âm khi nàng sức nhớ ca khúc này lại cũng não lòng. Tiếng đàn lại chết lịm vì Scarlett không còn biết chọn bản nào. Hầu hết những bản nàng nhớ đều dính líu tới sự chết chóc, buồn thảm.

Rhett đứng lên thật mau, đặt thẳng Wade vào lòng Fanny rồi đi thẳng vào phòng khách:

- Chơi bản "Kentucky quê hương tôi" đi.

Scarlett được cứu gỡ, vội cảm ơn rồi cúi xuống nhấn phím. Giọng kim cao vút của nàng hòa với giọng thổ tuyệt diệu của Rhett nghe như vừa có một luồng gió mát thoảng qua. Và đến lúc họ bắt sang điệp khúc thứ hai, những người ngồi ngoài hiên cảm thấy lâng lâng, mặc dầu bài hát chẳng có gì tươi vui lắm.

*Kentucky quê hương tôi
Chỉ còn vài hôm nữa
Lang thang một mõi trên đường
Dầu trời không ánh sáng*

*Chỉ vài ngày lang thang trên đường
Là đã tới quê hương, già từ bóng tối!*

Lời tiên đoán của bác sĩ Meade quả đúng... nhưng chỉ đúng phần nào. Lão tướng Johnston đã giữ vững vị trí như một bức tường thép ở dãy núi phía trên thị trấn Dalton, cách xa trăm dặm - ông đã quyết liệt cố thủ và đã chiến đấu dũng mãnh đến nỗi Tướng Sherman phải từ bỏ ý định vượt qua thung lũng để tiến tới Atlanta và cuối cùng là quân Yankee phải rút lui tìm phương cách khác. Họ không thể chọc thủng phòng tuyến xám bằng các cuộc xung phong trực diện, do đó, họ chờ đêm tối, chuyển quân qua núi theo đường vòng cung, hy vọng sẽ ra được phía sau Tướng Johnston và cắt đứt thiết lộ ở Resaca, cách Dalton mười lăm dặm ở mặt sau.

Trước sự lâm nguy của con đường sắt quý báu đó, quân đội của Tướng Johnston phải lập tức rời hầm hố, đi dưới trời sao, tiến một mạch về Resaca bằng con đường tắt ngắn nhứt. Khi quân Yankee từ các đồi núi tủa ra thì quân đội miền Nam đã sẵn sàng chờ đợi sau những pháo lũy, lưỡi lê tuốt trần như ở Dalton.

Đến khi các thương binh ở Dalton về tường thuật sai lạc là Lão tướng Joe đã rút về Resaca, cả Atlanta ngạc nhiên và bán loạn lên. Bầu trời Tây Bắc như vừa có một đám mây đen xuất hiện, đám mây báo hiệu một trận bão mùa hè. Lão tướng nghĩ gì mà lại để cho quân Yankee xâm nhập thêm mười tám dặm sâu trong nội địa Georgia? Bác sĩ Meade đã nói núi non là chiến lũy thiên nhiên, vậy tại sao Lão tướng Joe không chặn đứng được quân Yankee ở đó?

Johnston phản công ác liệt ở Resaca và đẩy lui được địch quân lần nữa. Nhưng Sherman lại sử dụng chiến thuật

bọc hông. Ông ta lại di quân theo một đường vòng cung khác, băng qua sông Oostanaula để tấn công vào hệ thống thiết lộ của hậu phương Liên bang miền Nam. Quân miền Nam lại tức tốc rút ra khỏi các giao thông hào đất đỏ để bảo vệ con đường sắt. Một nhòai vì thiếu ngủ, kiệt sức sau nhiều lần di binh và chiến đấu, đói khát - vẫn luôn đói khát - họ tràn thật mau xuống thung lũng. Họ tới được thị trấn Calhoun, sáu dặm phía dưới Resaca, sớm hơn quân Yankee. Họ đào công sự sẵn sàng chờ quân Yankee tới. Những trận đánh ác liệt xảy ra và quân Yankee bị đẩy lui. Binh sĩ Liên bang miền Nam gần như kiệt sức, mong muốn được nghỉ ngơi. Nhưng Sherman không để họ nghỉ ngơi, ông ta cứ tàn nhẫn tiến từng bước. Quân Yankee cứ di chuyển theo hình cánh cung rộng lớn. Họ bắt buộc quân miền Nam phải tiếp tục lui để bảo vệ con đường sắt sau lưng.

Quân miền Nam vừa đi vừa ngủ, tất cả đều đã quá mệt để có thể nghĩ tới chuyện khác. Và nếu có phải suy nghĩ là họ đặt hết lòng tin vào Lão tướng Joe. Họ biết mình đang rút lui nhưng chưa bại trận. Họ không đủ quân để vừa giữ vững chiến lũy vừa bề gây chiến thuật bọc hậu của Sherman. Họ luôn luôn đánh bại địch quân mỗi khi chúng tấn công trực diện. Đến lúc nào mới ngừng lui quân, họ không thể biết nhưng Lão tướng Joe biết rõ bốn phần của ông, và như vậy là quá đủ rồi. Ông điều động cuộc lui quân rất quy củ nên quân đội miền Nam chỉ tổn thất nhẹ trong khi quân Yankee chết và bị bắt rất nhiều. Họ chẳng mất một toa xe ngoại trừ bốn khẩu súng. Và họ cũng không mất con đường sắt sau lưng họ mặc dầu Sherman đã áp dụng nhiều chiến thuật: đánh trực diện, đánh ngang hông và đột kích bằng kỵ binh.

Con đường sắt vẫn còn, con đường sắt đó đang quanh co dưới thung lũng chói nắng trải dài tới Atlanta. Binh sĩ nằm ngủ cũng thấy con đường sắt lấp loáng dưới ánh sao. Hoặc trước khi ngủ gục, hình ảnh cuối cùng trong đôi mắt lơ dờ của họ cũng vẫn là con đường sắt chói lòa trong nắng lửa.

Khi họ triệt thoái xuống vùng đồng bằng, một toán thường dân lính nạn đã tản cư trước họ, một đoàn người đông đảo gồm cả dân da trắng nghèo khó lẫn giàu sang, đàn bà, trẻ con, người già cả, kẻ hấp hối, người tàn tật, kẻ bị thương, phụ nữ gần ngày sanh nở, lũ lượt kéo về hướng Atlanta bằng con đường bộ, bằng xe lửa, trên lưng ngựa, hoặc trong các cỗ xe ngựa, xe bò, chất đầy rương tráp và vật dụng trong nhà.

Họ đi trước đạo quân di tản năm dặm. Họ dừng lại Resaca rồi Calhoun và Kingston, cứ mỗi lần dừng chân là mỗi lần hy vọng được nghe quân Yankee đã bị đẩy lui để họ trở lại nhà. Nhưng không làm sao có thể di ngược lại con đường nắng chói kia được nữa. Đoàn quân áo xám đi qua những biệt thự trống rỗng, những nông trại bỏ hoang, những túp lều cửa mở. Đây đó còn nấn ná lại vài người đàn bà đơn độc với mấy tên nô lệ da đen mặt mày hoảng hốt. Họ ra sát đường cái để khích lệ binh sĩ, tiếp tế từng thùng nước mát, băng bó thương binh và chôn cất người chết trong nghĩa trang gia đình họ. Nhưng hầu hết nhà cửa ở vùng thung lũng đều bỏ hoang và hoa màu không người coi sóc đã bắt đầu héo úa.

Lại bị bọc vòng cung ở Calhoun, Tướng Johnston phải rút lui về Adairsville. Sau vài trận hỗn chiến, họ rút về Cassville rồi xuống Cartersville. Địch quân đã vượt quá Dalton năm mươi dặm dặm. Ở New Hope Church, cách đó mười dặm

dặm, quân Liên bang miền Nam đào hầm trú ẩn dài trên đường, nhứt quyết phản công đến kỳ cùng. Đoàn quân áo xanh hung hãn như măng xà, cuộn tròn mình và phun nọc độc, cứ tiến đánh bất kể tổn thất. Trận New Hope Church diễn ra khốc liệt với mười một ngày đêm đẫm máu và cứ mỗi lần tấn công là quân Yankee lại bị đẩy lui. Nhưng rồi, Tướng Johnston lại bị đánh bực hậu nên phải rút tàn quân lui thêm vài dặm.

Số thương vong của quân đội miền Nam ngày càng lên cao. Thương binh tràn ngập cả Atlanta khiến dân chúng kinh hoàng vì chưa bao giờ thành phố lại có nhiều thương binh đến thế, ngay cả trận Chickamauga cũng không tổn thất nhiều như vậy. Bệnh viện đã nghẹt cứng nên thương binh phải nằm trên sàn của kho hàng bỏ trống, hoặc trên những kiện bông vải trong kho khách sạn, nhà trọ, tư gia đầy những người bệnh tật. Cô Pittypat không muốn có người lạ trong nhà vì Melanie đang mang thai và những hình ảnh ghê rợn có thể ảnh hưởng đến bào thai. Nhưng Melanie đã nâng đai váy cao hơn một chút để che khuất bụng, và thương binh lại ở đây trong ngôi nhà gạch đỏ này. Người nhà phải nấu ăn, giặt quần áo, quần lại những cuộn băng vừa mới giặt và bắt chích rận cho họ.

Đêm xuống, người nhà cứ trần trọc mãi vì hơi nóng và tiếng rên la mê sảng của những người bên phòng kế cận. Cuối cùng, thành phố không còn đủ chỗ để tiếp nhận thương binh, người ta phải gởi họ tới các bệnh viện ở Macon và Augusta.

Với số thương binh thẳng dư và số dân lánh cư mỗi lúc một đông nghẹt thành phố, Atlanta nhốn nháo lên. Đám mây nhỏ cuối trời đã lớn thật mau thành một đám mây báo hiệu cơn dông sắp tới còn mang theo cả luồng gió buốt.

Không ai mất niềm tin nơi quân đội vô địch của họ, nhưng mọi người, đúng hơn là thường dân, đã mất tín nhiệm nơi Lão tướng Joe. New Hope Church chỉ cách Atlanta có ba mươi dặm! Tướng Johnston đã để cho địch đẩy lui sáu mươi dặm trong ba tuần lễ. Tại sao ông ta không chịu cầm chân chúng mà cứ rút lui triển miên như vậy? Ông ta đã điên và còn nguy hại hơn một người điên. Các cụ già trong đội Vệ binh và lực lượng Dân quân vẫn còn yên ổn ở Atlanta, tự cho là họ còn khá hơn nhiều rồi phác họa những bản đồ hành quân để chứng tỏ khả năng quân sự của chính mình. Khi đã mất quá nhiều quân và bị đẩy lui quá xa, Tướng Joe khẩn thiết kêu gọi Thống đốc Brown cung cấp thêm quân số, nhưng lực lượng bảo vệ tiểu bang vẫn cứ ngồi yên. Thống đốc tiểu bang đã bất chấp lệnh của Tổng thống Jeff Davis thì lời kêu gọi của Tướng Johnston có nghĩa gì đâu?

Đánh và lùi! Đánh và lùi! Liên bang miền Nam chiến đấu liên miên trên suốt đoạn đường bảy mươi dặm trong hai mươi lăm ngày. New Hope Church đã mất, một kỷ niệm chìm trong sương mù mang theo hơi nóng, bụi đường, đói khát, mệt mỏi, tiếng chân sầm sập trên con đường đất đỏ, tiếng chân lồm bồm trong bùn lầy, đập công sự phòng thủ, chiến đấu... rút lui, rồi đập công sự rồi chiến đấu. New Hope Church là ác mộng và sau đó là Big Shanty, nơi họ đã chiến đấu như quỷ dữ. Nhưng đâu cho xác địch quân nằm xanh ngát đồng cỏ vẫn cứ còn những tên Yankee khác, những tên Yankee thật mạnh khỏe thay vào. Lúc nào cũng có những cánh quân hung hãn đánh thốc vào sau lưng Liên bang miền Nam, vào hệ thống thiết lộ... và vào Atlanta.

Từ Big Shanty, toán quân kiệt sức và thiếu ngủ rút xuống con đường dẫn đến núi Kennesaw, gần một thành phố

nhỏ tên Marietta, nơi đây họ dàn quân dài mười dặm theo hình cánh cung. Họ đào giao thông hào dọc theo chân núi và tìm chỗ cao để đặt đại bác. Binh sĩ vừa đổ mồ hôi vừa chửi thề trong khi kéo những cỗ đại pháo lên triền núi gần như thẳng đứng, vì lều không leo núi được. Quân bưu viên và thương binh mang tới Atlanta những bản tường trình lạc quan. Các cao điểm trong rừng Kennesaw không thể nào bị tràn ngập được, vì hai ngọn núi Pine và Lost ở kề cận thành phố nhứt đã được xây chiến lũy. Quân Yankee không thể nào đánh bật nổi Tướng Joe và quân đội của ông được nữa. Chúng cũng không còn cách nào đánh bọc hậu được vì các khẩu đại pháo đặt trên cao điểm thuận lợi đã kiểm soát được nhiều dặm chung quanh. Atlanta thở phào nhẹ nhõm, nhưng...

Nhưng núi Kennesaw chỉ cách thành phố hai mươi dặm.

Ngày đầu tiên, thương binh từ vùng núi Kennesaw đã được đưa tới, xe bà Merriwether đã thấy đậu trước cửa cô Pitty vào một giờ bất ngờ nhứt - bảy giờ sáng, và bác Levi gọi Scarlett thay quần áo tức khắc để đến bệnh viện. Fanny Elsing và chị em Bonnell bị đánh thức quá sớm đang ngáp dài ở băng sau, vú của Elsing đang ngồi trên bệ xe cạnh xa phu, trên đầu gối bà một giỏ băng vừa mới giặt, Scarlett bực bội vì đêm qua nàng đã khiêu vũ đến khuya ở dạ hội của lực lượng Vệ binh và bây giờ, chân nàng hãy còn mỏi nhừ. Nàng rửa thơm sự sốt sắng không biết mệt của bà Merriwether, rửa đám thương binh và luôn cả Liên bang miền Nam trong khi Prissy gài nút áo cho nàng, chiếc áo vải chức bầu cũ nhứt mà nàng thường mặc khi làm việc ở nhà thương. Nuốt vội vài ngụm nước sắc với bắp khô và khoai khô để thay thế cho cà-phê, nàng ra xe.

Chán nản lắm rồi, nàng nhứt định nội hôm nay phải nói với bà Merriwether là Ellen đã viết thơ gọi nàng về thăm nhà. Nhưng vô ích, vì người đàn bà đáng kính ấy, tay áo đã xắn lên, người đã mang áo choàng, nghiêm nghị nhìn nàng:

- Tôi không muốn nghe những chuyện diên khùng đó nữa, Scarlett Hamilton. Nội ngày nay tôi viết thơ về mẹ cô bảo rằng chúng tôi rất cần có cô. Chắc là bà hiểu và cho cô ở lại. Bây giờ, mặc áo choàng vào và chạy mau tới bác sĩ Meade. Ông đang cần người tiếp tay.

Scarlett buồn bực nghĩ:

"Chúa ơi, phiền phức quá! Má sẽ bắt mình ở lại đây và mình sẽ chết nếu cứ ngồi mãi những mùi hôi thúi này. Phải chi mình là một bà già để dọa nạt mấy đứa con gái, thay vì bị lấn áp như vậy mãi... và mình sẽ nói thẳng với mấy cụ khắc nghiệt như Merriwether là nên đi Halifax cho rảnh mắt".

Nàng đã quá chán không khí bệnh viện, chán những mùi hôi thúi, những cơn rận, những đau đớn và những thân người dơ bẩn. Những thú vị trong lúc săn sóc thương binh, nếu có, chỉ là trong năm trước. Bây giờ, những người bị thương sau nhiều lần rút lui toi tả không còn đẹp trai. Họ không còn làm nàng xúc động chút nào và họ cứ thường hỏi:

"Chiến sự đang diễn ra thế nào?"

"Lão tướng Joe đang làm gì?"

"Ông ta là một người sáng suốt"

Nàng không thấy Lão tướng Joe sáng suốt chỗ nào. Đã sáng suốt tại sao lại để cho quân Yankee tiến sâu vào nội địa hơn tám mươi dặm. Không, họ không phải là hạng người dễ thương. Hơn nữa, phần lớn đều đang hấp hối, chết thật

im lặng và mau chóng vì chỉ còn chút ít sức tàn không đủ để kháng chất độc trong máu, chứng hoại thư, thương hàn và sung phổi mà họ đã mắc phải trước khi tới Atlanta hoặc tới tay bác sĩ.

Không khí oi bức, ruồi nhặng từ bên ngoài cửa sổ bay vào, những con ruồi làm người bị thương còn khổ sở hơn bị con đau hành hạ.

Mùi hôi thúi và tiếng rên siết như nước thủy triều càng lúc càng dâng cao quanh nàng. Mồ hôi đã ướt đầm áo vì nàng phải bung chấu theo bên gót bác sĩ Meade.

Thật là gớm ghiếc! Scarlett phải nén lăm mồm không nôn mửa khi nhìn bác sĩ Meade dùng con dao mổ sáng loáng cắt những khoảng thịt thúi. Và thật là kinh khủng khi nghe tiếng kêu thét vang dậy trong phòng giải phẫu. Nàng đã chán nhìn những bộ mặt trắng nhợt, căng thẳng đang chờ bác sĩ tới khám, những bộ mặt chờ đợi những câu nói khủng khiếp như "Rất tiếc là cánh tay của bạn đã ung thối rồi. Vâng, vâng tôi hiểu, nhưng đây này, những vết thương do bầm này. Phải cắt đi mới được!"

Thuốc mê quá hiếm chỉ được dùng cho những cuộc giải phẫu quan trọng và thuốc phiện thì vô cùng quý giá, chỉ được sử dụng để làm dịu thần kinh những kẻ sắp lìa đời thay vì làm an thần cho những kẻ đang bị con đau hành hạ. Ký ninh và thuốc sát trùng đã hết sạch.

Đúng vậy, Scarlett đã chán ngấy rồi và sáng nay nàng muốn được như Melanie, từ chối tới bệnh viện với lý do mang thai. Đó là cái cớ thoái thác duy nhất có thể chấp nhận được trong lúc này.

Tới trưa, nàng vội vàng cởi áo choàng và lên ra bệnh viện lúc bà Merriwether đang bận viết thư giùm một anh

chàng người sơn cước mù chữ. Scarlett không thể nào chịu đựng lâu hơn. Đây là việc phải làm vì nàng biết trưa nay, xe lửa sẽ mang thêm thương binh tới và nàng sẽ phải bận rộn cho đến tối... có lẽ chẳng còn thì giờ để ăn uống nữa.

Nàng hấp tấp vượt qua hai dãy phố để ra đường Cây Đào và thở mạnh giữa khoảng trời thoáng mát. Đứng ở góc đường nàng do dự chưa biết sẽ làm gì, về nhà thì xấu hổ mà chắc chắn là không thể nào trở lại bệnh viện được nữa. Giữa lúc đó, Rhett đánh xe đi qua. Hắn nói ngay:

- Trông cô chẳng khác một con bé đi mót giẻ rách.

Vừa phê bình, hắn vừa nhìn chiếc áo vá vúi, ướt đầm mồ hôi và lấm đốm nhiều chỗ do chấu nước bắn ra khi nàng ôm theo bác sĩ. Scarlett thẹn quá hóa giận. "Tại sao hắn cứ luôn luôn chú ý lối ăn mặc của đàn bà và lại cứ thô bỉ nhận xét lối ăn mặc xuềnh xoàng của nàng như vậy?"

- Tôi không muốn nghe ông nói tiếng nào nữa cả. Đưa giùm tôi tới một chỗ nào đừng có ai thấy tôi. Tôi không trở lại nhà thương đâu hęc có treo cổ cũng mặc! Trời ơi, tôi có gây ra trận chiến này đâu, cũng không lý do gì bắt tôi làm việc trời chết và...

- À, cô bé phản bội chánh nghĩa đây rồi!

- Đừng có vừa đánh trống vừa ăn cướp nữa. Đờ tôi lên xe đi. Tôi chẳng cần biết ông đi đâu. Hay là đi dạo cũng được.

Rhett nhảy xuống xe và đột nhiên Scarlett cảm thấy thoải mái vì khỏi phải thấy một người chột hay mù mắt, một gương mặt xanh lè vì đau đớn hoặc vàng vọt vì sốt rét. Rhett mập mạp và khỏe mạnh. Hắn ăn mặc thật bảnh bao. Bộ quần áo mới, không bị rách mướp để lộ ra những ống chân trần trụi và lông lá. Hắn có vẻ thỏa mãn với chính

hắn trong khi những người đàn ông khác đang buồn bã, bận rộn và lo nghĩ. Gương mặt đen sạm của hắn thất lễ thương và đôi môi đỏ, sắc sảo như môi đàn bà đang hé cười khi đỡ nàng lên xe.

Bắp thịt hắn căng phồng dưới lớp quần áo khi hắn ngồi bên cạnh nàng, và lần nào cũng vậy, khi nghĩ tới thân thể lực lưỡng của hắn nàng cảm thấy choáng váng như vừa bị một vật gì chạm mạnh. Nàng say mê nhìn đôi vai lực lưỡng của hắn, một sự say mê vừa bán loạn vừa hơi sợ sệt. Thân thể hắn cũng cứng rắn như bộ óc sắc bén của hắn. Trông hắn thật khinh khoái và thanh nhã, uể oải như một con beo đang sưởi nắng và gọn gàng như một con báo sắp sửa vào mồi.

Hắn tróc lưỡi cho ngựa chạy rồi nói:

- Cô bé ngoan trá! Cô khiêu vũ suốt đêm qua với mấy ông lính, tặng hoa hồng cho họ và tỏ vẻ là cô sẵn sàng chết vì chánh nghĩa. Nhưng mới băng bó mấy vết thương và bắt vài con rắn là cô chuồn mất.

- Thôi, nói chuyện khác đi và cho ngựa chạy mau hơn. Cái lão Merriwether mà bước ra khỏi cửa hàng thấy được, thì tôi tới số, ông sẽ nói với con mẹ... À, mà tôi muốn nói là bà Merriwether.

Hắn quất nhẹ vào lưng ngựa cho nó chạy nước kiệu qua Ngã Năm rồi băng qua con đường sắt cắt đôi thành phố. Chuyển xe đi tản thương binh đã đậu ở sân ga và phu khiêng cáng đang chạy tới chạy lui dưới ánh nắng gay gắt. Họ chuyển thương binh vào xe cứu thương và chất lên đồ tiếp tế cho quân đội. Scarlett chẳng thấy hối hận chút nào mà nàng chỉ nghe khoan khoái vì đã thoát khỏi công việc săn sóc thương binh.

- Tôi chán cái nhà thương đó lắm rồi.

Nàng vừa nói vừa sửa lại chiếc váy và thắt chặt quai nón.

- Càng ngày càng có nhiều thương binh. Đó là lỗi của Tướng Johnston. Nếu ông ta cầm chân được bọn Yankee ở Dalton thì...

- Cô ngốc lắm. Ông ta chống cự mãnh liệt chỗ sao không. Nhưng ông ta chỉ có thể giữ vững một chỗ còn Sherman thì cứ đánh bọc hông và sẽ đánh úp theo thế gọng kìm. Và lại, nếu không lui quân ông ta sẽ để mất thiết lộ mà bốn phận của ông ta là bảo toàn thiết lộ.

- Ô, nhưng...

Scarlett cố nói đầu mù tịt về quân sự:

- Nhưng đầu sao đó cũng là lỗi của ông ta. Phải có cách để ngăn chặn chúng chó. Tôi thấy là cần phải đổi ông tướng khác. Tại sao không chịu ở lại đương cự mà cứ rút lui hoài?

- Cô cũng y như mấy người khác, họ gào lên: "Lấy đầu hắn" chỉ vì Tướng Joe không thể làm được một việc mà trên đời này không ai làm nổi. Ở Dalton, ông ta là đấng Cứu Thế nhưng tới Kennesaw thì bị coi là tên bán Chúa vồn vện chỉ trong vòng sáu tuần lễ. Bây giờ nếu đẩy lui được quân Yankee hai chục dặm, ông tướng già đó là Chúa Cứu Thế trở lại. Cô bé ơi, quân số của Sherman đông gấp đôi của Tướng Johnston, và Sherman có thể đổi hai người lấy một trong những người trai dũng cảm của chúng ta. Trong khi đó, Tướng Johnston không thể để mất một người. Ông đang khẩn bách đòi tăng viện mà có được gì đâu? Chỉ còn có mấy cục cung của Thống đốc Brown. Nhưng dám đó thì làm được cái gì!

- Bộ có lệnh động viên Vệ binh quốc gia à? Lực lượng Dân quân nữa sao? Tôi chưa nghe gì hết, sao ông biết?

- Có tin đồn như vậy, tin đồn đã phát xuất từ chuyến tàu từ Milledgeville mới tới sáng nay. Cả Vệ binh và Dân quân đều được gọi đi tăng viện cho Tướng Johnston. Máy cục cục của ông Brown sắp được ngửi mùi thuốc súng rồi, chắc phần đông bọn họ sẽ ngạc nhiên lắm. Họ không ngờ có ngày phải động binh. Ông Thống đốc đã hứa là họ khỏi đi chiến đấu. Thật là một trò đùa dai. Họ tin lắm vì ông Thống đốc của họ đã dám cãi lệnh Tổng thống Jeff Davis, không chịu gọi quân đến Virginia, lấy lý do cần phải bảo vệ tiểu bang. Có bao giờ họ nghĩ rằng chiến tranh có thể xảy ra trước sân nhà đâu và thật sự họ có muốn bảo vệ tiểu bang của họ không?

- Sao ông cười được như vậy, tàn nhẫn quá! Sao không nghĩ đến mấy ông già và mấy thằng bé trong lực lượng Vệ binh? Những người như thằng Phil, ông lão Merriwether và chú Henry Hamilton cũng phải ra trận nữa sao?

- Tôi không nói đến mấy cậu bé và những cựu quân nhân trong trận Mễ Tây Cơ. Tôi muốn nói những người can đảm như Willie Guinan, chỉ thích mặc quân phục cho oai và múa kiếm...

- Còn ông thì sao?

- Cô ơi, chẳng quan hệ gì tới tôi cả! Tôi không mặc quân phục cũng chẳng múa kiếm, và vận mạng Liên Bang Miền Nam chẳng nghĩa lý gì với tôi. Hơn nữa, tôi không muốn bỏ mạng trong hàng ngũ Vệ binh hay bất cứ một quân đội nào. Tôi đã có đủ kiến thức quân sự ở West Point... đủ để đời rồi. Nhưng đầu sao, tôi cũng mong Lão tướng Joe may mắn. Đại tướng Lee không giúp gì được cho Lão tướng

Joe đâu vì quân Yankee đã cắm chân ông ấy ở Virginia. Vì vậy Tướng Joe chỉ còn mong lấy được viện quân ở bộ đội phòng thủ Georgia thôi. Ông ta là người có công với quốc gia và cũng là một chiến lược gia đại tài, luôn luôn đưa quân tới trước những điểm mà địch định tới. Nhưng ông ta vẫn phải lui quân nếu muốn bảo vệ thiết lộ. Và có nên nghe rõ, chừng nào bọn Yankee đẩy Tướng Joe ra khỏi vùng sơn cước xuống miền đồng bằng quanh đây, lúc đó là đi đứt.

Scarlett hoảng hốt:

- Quanh đây? Ông biết là quân Yankee không cách nào tiến xa hơn nữa được mà!

- Kennesaw chỉ cách đây hai mươi dặm và tôi đánh cá rằng...

- Rhett, cái gì kia! Một đám đông đàn ông! Không phải binh sĩ. Cái gì vậy...? Toàn người da đen không!

Bụi đỏ đầy lên mù mịt và trong đám bụi đỏ vang ra tiếng chân sầm sập và tiếng hàng trăm người da đen kéo hết gân cổ hát một đoạn Thánh ca. Rhett cho xe lên lể, Scarlett tò mò nhìn đoàn người da đen ướt đầm mồ hôi, xuống cuộc vác vai đang được một sĩ quan và một tiểu đội mang phù hiệu công binh hướng dẫn.

- Cái gì lạ vậy?

Scarlett lặp lại. Rồi mắt nàng nhìn trân trôn da đen đang hát ở hàng đầu. Hấn cao khoảng một thước chín, đứng là một anh chàng khổng lồ, da đen bóng, dáng đi mềm dẻo như mãnh thú. Hấn đang nhe hàm răng trắng toát ca bài "Moses^(*) xuống trần". Chắc không một người da đen nào trên

(*) Cựu ước. -- Chiến sĩ, người giải phóng dân Do Thái ra khỏi Ai Cập, luân lý gia và nhà lập pháp xứ Hebreux chết trên núi Nébo, thuộc vùng Palestine ngày nay, từ đỉnh núi đó nhìn thấy được Đất Hứa.

thế giới cao lớn và to giọng như thế, ngoài Sam khổng lồ, cai thợ của Tara ra. Nhưng Sam làm gì ở đây, thật xa nhà, nhứt là bây giờ đồn điền đang thiếu quản gia và Gerald đang coi hẩn như cánh tay mặt của mình?

Lúc nàng nhồm dậy để nhìn rõ hơn, gã khổng lồ chợt trông thấy nàng và cười toé toét. Hẩn đã nhận ra nàng. Hẩn dừng lại đặt xuống xuống và vừa chạy về phía nàng, vừa gọi những tên da đen gần đó:

- Chúa ơi! Cô *Sca'lett* đây mà! Tụi bây, 'Lige! Apostle! P'ophet! Cô *Sca'lett* tụi bây ơi!

Hàng ngũ nhốn nháo lên. Đoàn người ngập ngừng dừng lại, cười hềnh hếch trong khi Sam khổng lồ cùng ba gã da đen khác chạy vụt qua đường tới chỗ chiếc xe. Viên sĩ quan cuống cuống đuổi theo, miệng hét vang:

- Trở về hàng, mau. Trở về ngay hay là đợi... Ủa, bà Hamilton. Chào bà và chào ông. Sao các người lại xúi chúng phá rối kỷ luật vậy? Khổ quá, tôi đã vất vả với bọn chúng suốt sáng nay rồi.

- Đại úy Randall, xin dừng mắng chúng! Đây là người nhà của chúng tôi. Sam khổng lồ là cai nhân công của đồn điền chúng tôi và mấy đứa kia là Elijah, Apostle và Prophet. Dĩ nhiên là chúng cần phải tới chào tôi. Sao, mấy đứa mạnh giỏi hả?

Scarlett lần lượt bắt tay hết cả bốn gã da đen, bàn tay trắng nõn của nàng mát hút trong những bàn tay đen đúa, to kềnh. Bốn gã hắc nô cùng nhảy nhót hơn hờ vì bất ngờ được gặp chủ, đồng thời cũng hãnh diện trước bạn bè là có được một nữ tiểu chủ quá xinh.

- Mấy đứa làm gì mà bỏ Tara đi quá xa vậy? Trốn hả? Chắc đúng rồi. Bộ không biết là lính tuần canh sẽ bắt lại rất dễ dàng sao?

Cả bốn cười ngặt nghèo trước lời nói đùa của Scarlett. Sam khổng lồ đáp:

- *T'oi* oi, *t'ốn* cái gì? Không phải *t'ốn* đâu. Họ tới kiếm tụi tui, tụi tui là mấy đứa lớn và mạnh nhứt ở *Ta'a*. Đặc biệt họ mời tui vì tui hát hay. Ông Kennedy tới kiếm dẫn tụi tui đi.

- Nhưng để làm gì?

- Chúa ơi, cô *Sca'llett* chưa nghe gì sao? Tụi tui đi đào hầm cho mấy người da *t'ắng* chun xuống khi tụi Yankee tới.

Đại úy Randall và những người ngồi trên xe phì cười vì cái lối giải thích ngây ngô về các công sự chiến đấu.

- Ông *Ge'ald* chút nữa nổi sùng khi họ dẫn tụi tui đi, ông nói ông không làm gì được nếu không có tui. Nhưng bà Ellen nói: "Cứ đem nó đi, ông Kennedy. Liên bang miền Nam cần nó hơn chúng tôi ở đây". Bà cho tôi một đô-la dạn tôi phải làm đúng theo lời chỉ dạy của mấy ông da *t'ắng*. Bởi vậy, tụi tui tới đây.

- Chuyện này là thế nào, Đại úy Randall?

- Ô, có gì đâu. Chúng tôi cần đào thêm nhiều dăm công sự chiến đấu nữa để tăng cường hệ thống phòng thủ cho Atlanta. Ông Tướng không đủ người để làm công việc này. Chúng tôi phải cần đến những tên da đen mạnh nhứt trong xứ làm thay.

- Nhưng...

Scarlett bỗng nghe lạnh buốt. Thêm nhiều dăm công sự chiến đấu! Tại sao phải cần thêm? Năm rồi người ta đã cho

xây nhiều loạt pháo đài vững chắc chung quanh Atlanta, cách trung tâm thành phố một dặm. Các pháo đài to lớn đó, hết dặm này tới dặm kia, hoàn toàn bao kín thành phố rồi, vậy còn xây thêm công sự chiến đấu làm gì?

- Nhưng tại sao mình phải tăng cường phòng thủ trong khi đã phòng thủ chắc chắn rồi? Máy chỗ đó còn chưa cần tới thì xây thêm làm gì? Chắc chắn là ông Tướng không để...

Đại úy Randall nói gọn:

- Chiến lũy của ta hiện chỉ cách thành phố có một dặm. Vậy là không an toàn lắm. Chúng tôi đang cho xây xa hơn. Bà thấy, chỉ còn một lần rút lui nữa là quân ta đã phải vào Atlanta rồi.

Viên sĩ quan biết mình đã lỡ lời, khi thấy Scarlett trở to mặt sợ hãi. Ông ta hấp tấp thêm:

- Nhưng dĩ nhiên là chẳng có một cuộc rút lui nào nữa. Các phòng tuyến ở núi Kennesaw đều kiên cố. Đại bác đặt khắp nơi trên núi và kiểm soát các trục giao thông. Bọn Yankee không cách nào lọt qua được đâu.

Nhưng Randall đã sụp mắt xuống trước cái nhìn lừ đừ, sâu sắc của Rhett. Scarlett hoảng lên. Nàng nhớ lời Rhett "Khi bọn Yankee đẩy ông ta khỏi vùng sơn cước xuống đồng bằng, lúc đó là đi đứt".

- Ô, Đại úy, ông có nghĩ...

- Không đâu, dĩ nhiên không! Bà đừng bận tâm. Lão tướng Joe chỉ phòng xa vậy thôi. Đó là lý do độc nhứt khiến chúng tôi phải đào thêm công sự phòng thủ... À, nhưng tôi phải đi ngay. Rất hân hạnh được hầu chuyện cùng bà... Chào cô chủ tụi bây đi, rồi lên đường.

- Chào mấy đứa, khi nào đau yếu, bị thương hoặc có gì rắc rối hãy cho cô biết. Cô ở cuối đường Cây Đào, xuống đó rồi lại ngay căn nhà cuối cùng. Khoan, đợi một chút...

Nàng lục lại trong túi xách.

- Ủa, không còn đồng nào cả. Rhett cho tôi mượn vài đồng. Ngày Sam, mua thuốc lá cho mấy bạn hút. Nhớ ngoan ngoãn tuân lời Đại úy Randall nghe.

Đoàn người họp thành đội ngũ, bụi đỏ lại dấy lên như một đám mây. Họ bắt đầu di chuyển và giọng của Sam khổng lồ lại cất lên:

Cầu Moses giáng thế!

Tới ngay vùng Ai Cập

Truyền với vua Pharaon

Cho dân Ngài đi qua!

- Rhett, Đại úy Randall đối gạt tôi cũng như những người đàn ông khác... Dấu kín sự thật vì sợ đàn bà lo lắng. Y nói đối phải không? Rhett, nếu không nguy hiểm tại sao lại đào thêm hầm hố làm gì nữa? Có phải quân đội thiếu người nên phải xài tới bọn da đen không?

Rhett giục ngựa:

- Quân đội cần người kinh khủng. Nếu không, sao lại phải gọi tới Vệ binh? Mấy cái công sự phòng thủ đó là để chống đỡ một cuộc bao vây. Tướng Joe chuẩn bị sẵn trận đánh cuối cùng tại đây.

- Bao vây hả? Trời ơi ông quay ngựa lại. Tôi phải về nhà, về ngay Tara bây giờ.

- Làm gì mà cuống quýt lên vậy?

- Bao vây! Chúa ơi, một cuộc bao vây? Tôi đã nghe kể lại một vụ bao vây! Ba tôi hay ông nội tôi đã bị rồi, và ba tôi nói là...

- Bao vây ở đâu?

- Ở Drogheda (*), khi Cromwell bao vây người Ái Nhĩ Lan. Dân chúng không còn gì để ăn và ba tôi nói họ đã chết đói rất nhiều ngoài đường, cuối cùng họ ăn thịt mèo, chuột cống và ngay đến mấy con vật như gián chẳng hạn. Ba còn nói họ ăn thịt nhau trước khi đầu hàng nữa. Tôi cũng không dám nghĩ tới chuyện tin hay không tin. Và khi Cromwell vào thành phố, tất cả đàn bà đều bị... Bao vây, Đức Mẹ ơi!

- Chưa ai ngu dốt quá đỗi như cô. Vụ Drogheda xảy ra hồi thế kỷ mười bảy, lúc đó làm gì có ông O'Hara. Hơn nữa, Sherman đâu phải là Cromwell.

- Nhưng ông ta cũng tàn nhẫn! Họ nói...

- Còn về mấy món người Ái Nhĩ Lan đã ăn khi bị bao vây... Riêng tôi, tôi thích ăn mấy con chuột béo ngậy hơn là những món trong nhà hàng. Tôi nghĩ là tôi phải trở lại Richmond. Ở đó, còn nhiều món ăn thật ngon nếu có đủ tiền mua.

Bực bội vì đã tỏ ra run sợ thái quá, Scarlett kêu lên:

- Vây ông còn ở đây hoài làm gì? Ông chỉ nghĩ toàn chuyện sống sang trọng, ăn uống và... và mấy thứ cùng một loại.

- Tôi còn biết làm gì để giết thời giờ hơn là ăn uống và... ơ... những thứ cùng một loại. Cô muốn biết tại sao tôi

(*) Thị xã miền Đông Ái Nhĩ Lan, nằm trong hạt Louth, bên bờ sông Boyne. Năm 1690, Guillaume III (ông Hoàng Orange) thắng Jacques II.

vẫn còn ở đây hả? Tôi đã đọc nhiều mẩu chuyện thú vị về các cuộc bao vây thành phố, nhưng tôi chưa thấy lần nào. Do đó, tôi nghĩ là nên ở lại để coi cho biết. Tôi không sợ gì cả vì tôi là người ngoại cuộc và hơn nữa, tôi muốn chứng kiến tận mắt. Đùng bao giờ bỏ qua một kinh nghiệm mới nào cả, Scarlett. Nó sẽ làm cho đầu óc mình mở mang ra.

- Đầu óc tôi mở mang đủ lắm rồi.

- Có lẽ cô hiểu chuyện đó nhiều hơn tôi, nhưng tôi muốn nói... Mà thôi, tôi ngại sẽ không được lịch sự lắm. Có lẽ tôi sẽ ở lại đây để giải cứu cô khi cuộc bao vây bắt đầu. Chưa bao giờ tôi có dịp cứu một phụ nữ trong cảnh bế tắc. Đó cũng là một kinh nghiệm mới.

Nàng biết hẳn đang chọc tức mình nhưng cảm thấy hẳn có lý. Nàng lắc đầu:

- Tôi không cần ông cứu tôi. Tôi tự lo được, cảm ơn.

- Đừng nói vậy, Scarlett. Cô cứ nghĩ như thế nếu thấy thích nhưng đừng bao giờ nói ra với một người đàn ông. Đó là sự lảm lẩn của con gái Yankee. Họ sẽ dễ yêu hơn nếu đừng cứ mỗi lúc mỗi nói "Cảm ơn ông, tôi tự lo được". Thường thường thì họ nói thật, nhờ ơn Chúa. Nhưng thế là đàn ông dễ mặc họ xoay sở lấy.

- Ông nói quá rồi đó.

Scarlett lạnh lùng nói, không gì nhục nhã bằng khi bị cho là giống gái Yankee.

- Tôi biết ông nói láo về chuyện bao vây. Ông biết là quân Yankee không bao giờ vào Atlanta được mà.

- Tôi cá với cô, trong vòng một tháng chúng sẽ tới đây. Tôi cá một hộp kẹo đối lấy...

Đôi mắt đen huyền của hắn lướt trên môi nàng:

- Lấy một cái hôn.

Nỗi lo sợ bị quân Yankee chiếm thành phố vài phút trước còn bóp chặt tim nàng, nhưng khi nghe nói đến chữ "hôn" nàng quên hết. Đó là địa hạt quen thuộc của nàng, nó thú vị hơn những chuyện hành quân. Không dần được, Scarlett cười tươi. Từ ngày tặng nàng cái nón xanh, Rhett không hề tỏ ý đi xa hơn. Hắn không bao giờ bị cám dỗ trong những cuộc nói chuyện riêng, nhưng bây giờ không cần nàng khơi mào, hắn cũng nói đến chuyện hôn. Scarlett lạnh lùng nói:

- Tôi không cần. Hơn nữa, thà tôi hôn một con heo còn hơn.

- Xin miễn bàn về sở thích của mỗi người, vả lại tôi thường nghe người Ái Nhĩ Lan rất ưa heo... có khi còn cho nó ngủ cùng giường nữa. Nhưng Scarlett, cô đang thêm hôn lắm. Những kẻ si mê cô đều quá vị nể cô, chỉ có tôi mới biết tại sao, hay là họ quá sợ nên không dám làm những chuyện đáng làm. Kết quả là cô kiêu căng. Tôi biết là cô cần hôn và được hôn bởi một người biết cách hôn.

Câu chuyện đã đi tới một chiều hướng bất lợi cho nàng. Gặp hắn là cứ vậy. Luôn luôn có đấu khẩu và luôn luôn nàng bị thua.

- Chắc ông tự cho mình là người đó?

Nàng châm biếm hỏi lại trong khi đang cố dẫn con giận.

- Đúng, nếu tôi chịu phiền một chút. Người ta nói tôi hôn tuyệt lắm.

Scarlett giận sôi lên vì sắc đẹp của mình bị xem thường:

- Ô... Tại sao ông... ông...

Nhưng nàng chợt thấy ngượng. Hắn đang mỉm cười nhưng trong ánh mắt đen thẫm của hắn dường như lóe lửa.

- Dĩ nhiên cô tự hỏi là tại sao tôi không tìm cách tiến xa hơn cái hôn phớt hờ tôi tặng cô chiếc nón...

- Tôi không bao giờ...

- Cô không phải là một cô gái dễ yêu chút nào, Scarlett. Tôi rất buồn khi biết điều đó. Những cô gái dễ yêu đều ngạc nhiên khi đàn ông không tìm cách hôn họ. Dù biết rằng mình không nên thêm muốn như thế và họ biết phải làm ra vẻ bị xúc phạm khi đàn ông hôn, nhưng trong lòng họ vẫn ước ao được người ta hôn... Nay cô bé, hãy ráng chờ. Một ngày nào đó tôi sẽ hôn cô và cô sẽ thấy thích thú. Nhưng bây giờ thì không, đừng sốt ruột.

Nàng biết hắn trêu chọc mình nhưng lần nào những lời trêu chọc của hắn cũng làm nàng tức bực. Luôn luôn trong lời hắn có quá nhiều sự thật. Nhưng bây giờ cần phải bắt hắn chấm dứt. Nếu hắn mất dạy đến nỗi tìm cách sàm sỡ với nàng, nàng sẽ làm cho hắn biết.

- Ông làm ơn quay xe lại, Thuyền trưởng Butler! Tôi muốn trở về bệnh viện.

- Thật không, nàng tiên hiền diệu? Vậy là chí rận với nước dơ đáng yêu hơn lối nói chuyện của tôi à? Được, tôi không dám ngăn cản hai bàn tay giàu thiện chí muốn phục vụ cho chánh nghĩa vinh diệu của chúng ta.

Hắn quay ngựa, bắt đầu trở lại Ngã Năm. Hắn tiếp tục bằng một giọng trầm trầm:

- Cô có muốn hiểu tại sao tôi không chịu tiến xa hơn không? Đó là tôi muốn đợi cô lớn hơn chút nữa. Cô thấy, hôn cô bây giờ thật là khô hạn bởi vì làm vậy là tôi chỉ

tìm khoái cảm cho riêng mình thôi. Tôi không bao giờ ngốc đến nỗi hôn mấy đứa con nít.

Hắn bật cười khi liếc thấy ngực nàng phập phồng vì cơn giận nghẹn lời. Hắn ôm ái tiếp:

- Hơn nữa, tôi cũng muốn đợi cho hình ảnh của Ashley phai mờ.

Nghe tới tên Ashley, Scarlett đột ngột xót xa, nước mắt nóng bỏng làm nhức buốt mi. Phai mờ ư? Kỷ niệm Ashley không bao giờ phai mờ, dầu chàng đã chết hàng ngàn năm cũng vậy. Nàng tưởng tượng Ashley đang bị thương hấp hối trong một trại tù binh xa thẳm thẳm, không có mền đắp, không một người nào cầm tay. Và nàng đâm ra thù hận người đàn ông phê phỡn đang ngồi bên cạnh nàng với giọng nói lúc nào cũng chế giễu kẻ khác.

Scarlett lặng thinh và lạnh lùng như pho tượng. Rhett lại nói:

- Tôi đã hiểu rõ những chuyện giữa cô và Ashley. Từ ngày chứng kiến màn kịch không thanh nhã lắm ở Twelve Oaks, tôi bắt đầu hiểu ra, từ đó đến nay, tôi đã thấu lượn được nhiều điều khác. Điều gì? Đó là cô vẫn ôm ấp mối tình của một nữ sinh lãng mạn với Ashley và cũng được anh ta đáp lại trong giới hạn luân lý. Bà Wilkes thì vẫn không hay biết gì cả, hai người đã lừa dối bà ấy bằng một mảnh khoe tuyệt hảo. Tôi hiểu hết trừ một chuyện gọi tính tò mò của tôi. Đó là chuyện ông Ashley đáng kính kia có bao giờ vượt ra khỏi con người khả kính của mình để hôn cô chưa?

Scarlett không đáp và quay đầu đi.

- À, vậy là ông ấy đã hôn cô rồi. Tôi chắc ông ấy đã hôn cô trong kỳ nghỉ phép vừa qua. Và bây giờ có lẽ ông ấy đã chết nên cô còn nâng niu kỷ niệm đó. Nhưng tôi tin

rằng cô sẽ đoạn tuyệt với dĩ vãng và đến lúc cô đã quên được cái hôn đó, tôi sẽ...

Nàng giận dữ quay lại, mắt long lên:

- Ông dứt đi... Để tôi xuống, nếu không tôi nhảy đại xuống bây giờ. Không bao giờ tôi nói chuyện với ông nữa đâu.

Hắn dừng xe, nhưng không đợi hắn nhảy xuống để đỡ mình, nàng phóng bừa xuống. Váy nàng máng vào bánh xe, và trong khoảnh khắc dân Ngã Năm được thấy cảnh váy lót để lòi ra. Rhett khom xuống tiếp gỡ. Nhưng không nói một tiếng, cũng không ngoảnh lại, Scarlett lo đi. Rhett cười nhỏ nhỏ và cho xe chạy.

Mười tám

Lần đầu tiên từ ngày khởi chiến, Atlanta mới nghe được tiếng súng chiến trường. Thật lâu trước khi trời sáng hẳn, người ta đã nghe thấy tiếng đại bác từ rừng núi Kennesaw mơ hồ vọng lại, tiếng súng nghe như sấm rền mùa hạ. Nhiều khi nó còn át hẳn tiếng ồn ào của xe cộ buổi trưa. Dân chúng không muốn lắng nghe, họ cố gắng quên đi, cố cười đùa và lo việc hàng ngày. Họ cố quên là bọn Yankee đang có mặt cách hai mươi dặm, nhưng tai họ luôn luôn lùng bùng tiếng súng. Dân chúng lộ vẻ trầm